

סיפורי צדיקים

גליון 463
שנה י' תשפ"א

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

אשרי חלקך

פעם אחת חלה רבי יוסי, נכנסו רבי אבא, רבי יהודה ורבי יצחק לבקרו, וראוהו נופל על פניו וישן. ישבו בחדרו והמתינו. כשהתעורר ראו את פניו שוחקות בהנאה, אמר רבי חייא, ודאי ראית דבר חדש, צודק אתה, ענה לו רבי יוסי, זה עתה עלתה נפשי השמימה, וזכתה לראות את כבודם של האנשים שמסרו עצמם על קדושת אדונם, והנה הם נכנסים בשלושה עשר נהרות אפרסמון הטהור, והקדוש ברוך הוא משתעשע בהם. ועוד ראיתי דברים שאין לי רשות לגלותם, ושאלתי להם, אימרו לי למי הכבוד הזה? אמרו לי, לאלה שאהבו את אדונם בעולם הזה. ולמראה הכבוד שזכו לו הואר לבי, ולכן ראיתם את פני שוחקות. אמר לו רבי אבא, אשרי חלקך.

(הזוהר הקדוש ח"ג רס"ז ב)

נדבת

- הר"ר שמחה בונים ברגר הי"ו
- הר"ר פינחס דוד הומינר הי"ו
- הר"ר בנימין ליכטנשטיין הי"ו
- הר"ר דוד טייטלבוים הי"ו

לע"נ התנא האלקי
רבי שמעון בר יוחאי
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

פרשת השבוע

אמור אל הכהנים וגו' לנפש

לא יטמא בעמיו

מעשה שנפגש הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זיע"א עם אחד האדמורי"ם. והלה אמר לפניו פירוש בפסוק "אמור אל הכהנים" ובפירש"י "להזהיר הגדולים על הקטנים" "לנפש לא יטמא בעמיו". "בעמיו" לשון גזלים עוממות, כלומר כשהגדולים מתעסקים עם הקטנים, הנפשות הנמוכות - הגזלים העוממות, יזהרו שלא יטמאו ויתקלקלו ח"ו כתוצאה מן המגע עמהם. נענה ה"בית ישראל" אין זה נכון, המשמעות של "להזהיר גדולים על הקטנים" היא להיפך, היא חיובית, שהגדולים חייבים לטפל בקטנים ולהשיג עליהם ואילו את הסיפא יש להבין כהבטחה, שהתורה"ק מבטיחה לגדולים, שאף כי יבואו במגע עם הגזלים העוממות, לא יאונה להם כל פגם ונוק רחוני ח"ו. זאת ולא אחרת כוונת הכתוב "לנפש לא יטמא בעמיו".

אך בעשור לחודש השביעי הזה יום

הכפורים הוא וגו' (כ"ג-כ"ז)

מסופר על הרה"ק ה"צמח צדק" מליובאוויטש זיע"א, ששנה אחת האריך בתפילת העמידה של יום הכפורים יותר מאשר בכל שנה. ולאחר התפילה בכה בדמעות שלישי, כשחדל הצדיק לבכות, יצא אל החצר הסמוכה, שהה שם כמה

דקות, ובשובו לבית הכנסת הפיקו פניו הקדושות שמחה עילאית, ופתח בחזרת הש"ץ בהתלהבות עצומה. בתום התפילה, סח הרבי למקורביו המשתאים, בהיותי בעיצומה של תפילת העמידה, ראיתי כי יד המשטינים והמקטרגים גברה, והם מבקשים בכל תוקף לקפח את פרנסתם של ישראל. חשבתי בלבי, אם לבני ישראל אין פרנסה, למה לי חיים? יצאתי אל החצר ושאלתי נפשי למות. כך עמדתי בחצר שקוע בעצמי בשבירות לב. ולפתע הגיעו לאוני קולות שיחה בין שתי נשים, אמרה האחת, אחותי, הרי בנינו כל כך הרבה בראש השנה וביום הכפורים, הסבורה את שאמנם תישמע בקשתינו בשמים, ויכתבונו בספר פרנסה טובה? ואז חבירתה ענתה לה, שבלי ספק ניכתב בספר פרנסה טובה וכלכלה, שהרי אילו היינו מפצירות כל כך הרבה באוני ראש הקהל שלנו, שידוע כקשה לב, בודאי שהיינו מצליחות לפעול אצלו, ואם אצלו היינו מצליחות לפעול, על אחת כמה וכמה, אצל הקדוש ברוך הוא שהוא רחום וחנון וכלי ספק ייעתר הוא לבקשתינו. ברגע בו אמרה האשה את הדברים הללו, סיים ה"צמח צדק" נתעורר בשמים רושם גדול, נסתתמו טענותיהם של המקטרגים והגזירה נתבטלה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 7:58 ת"א: 8:01 ר"ת: 8:34

זמני כניסת השבת

ירושלים: 6:43 ת"א: 6:58

פרשת אמור

לבעריל כי לא יועילו לו שום טענות ותחנונים, זולת דבר אחד בלבד, הוא יכול לחזור ולהיות מקובל עליו על הרבי רק אם יביא עימו במזומנים אלפיים רובל לצרכי מעות חיטים, ויניח אותם על שולחן הרבי אפילו אגורה לא פחות. בעריל תפס את ראשו מרוב יאוש, הוא שאל את עצמו מה חטאו ומה פשעו שהרבי מתנהג אליו כך? הלא הרבי יודע כי אין ביכולתו להשיג סכום כסף כה גדול, ואפילו ימכור את ביתו וכל אשר לו, לא יגיע אפילו למחצית הסכום, אין זאת אלא שהוא בודאי לא התנהג כמו שצריך, לא למד מספיק, לא התפלל מספיק. בעריל החליט כי ישתדל לשפר את התנהגותו, אולם החלטה זו לא שינתה את מצבו ולא הקלה את המועקה שרבעה עליו, לו היו לי עכשיו אלפיים רובל חשב בעריל? ובפעם הראשונה בחייו הצטער צער עמוק, על כי איזו הוא עשיר. "ריבוננו של עולם" אמר בעריל, "לך הלא יש הרבה כסף וזהב וכי איזה ערך יש בעיניך לאלפיים רובל?"

הרבי הגיע וכל העיירה יצאה כדי לקבל את פניו בשירה ובריקודים, החסידים שאבו מלא חופניים נחת מתורתו וקדושתו של הרבי, ונהנו מהשולחנות שהוא ערך, הרבי איחל לכולם כל טוב בגשמיות וברוחניות, והימים המעטים שהוא עשה בעיירה היו ימי חג אמיתיים. לאחר מכן ליוו כולם את הרבי שוב בשירה ובריקודים, רק בעריל ישב בביתו כאבל בין חתנים רחמנא ליצלן, צלילי הניגון "כי בשמחה תצאון" שהגיעו אל אוזניו, עוררו אותו לבכי, אולם הוא לא ויתר על התקוה כי ה' יעזור לו, והוא עוד יהיה עשיר, לא למען עצמו חלילה, אלא כדי להוריד מעליו את ה"חרם", ולהיות שוב מבאי חצרו של הרבי.

כעבור זמן קצר היתה צאסניק שוב על גלגלים, אולם הפעם לא היתה זו התרגשות של שמחה אלא בהלה של פחד. יחידה של חיילים נכנסה העירה ויצא צו המחייב את בני העיר לאכסן את החיילים בבתיהם ולדאוג לכל צרכיהם, כבר ירדה החשכה כאשר מספר חיילים נכנסו לביתו של בעריל והודיעו, כי מעתה הם אורחי הבית הזה, הם הכניסו איתם ארגו כבד ודחפו אותו אל מתחת למיטה. החיילים היו כה עייפים וסחוטים מהמסע הארוך שעשו, שלא רצו אפילו לאכול, הם רק הורידו את המגפיים שלהם, נפלו לתוך המיטות ועד מהרה נשמע ברמה קול נחרתם. באמצע הלילה נשמע פתאום קול חצוצרה שהשמיעה אזעקה, החיילים קפצו מהמיטות, לקחו את הרובים שלהם ורצו החוצה אל תוך הלילה, העיירה התרוקנה מהחיילים באותה פתאומיות שבה הם באו.

(ליומא דהילולא של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל ב' אייר) ישנם אנשים שחולמים מידי פעם על כך שהם התעשרו לפתע, חלומות הם לעיתים לא יותר מאשר דמיון שווא והם משקפים דברים שהאדם חושב עליהם כל היום, יש גם אנשים המתאמצים למעלה מכוחותיהם כדי להתעשר מהר ככל האפשר, והם עושים זאת כאילו היה הדבר תלוי בהם בלבד. בעריל לא נמנה עם האנשים הללו, כלל לא עלה בדעתו הרעיון שהוא יתעשר באחד הימים, יתר על כן, בעריל היה יהודי פשוט ושמח בחלקו, וזהו לדברי חז"ל העושר הגדול ביותר. כאשר הוא התפלל, והוא היה מתפלל שלוש פעמים ביום כמו כל היהודים, הוא ביקש מה' ברכות רבות, בריאות, פרנסה, נחת מהילדים, קצת יותר שכל כדי להבין דף גמרא, ולב טהור כדי לעשות מצוות.

אבל עושר, למי נחוץ בלבול מוח שכזה? ברוך השם שיש לו אשה טובה וילדים יקרים שיהיו בריאים, ופרנסה צנועה, הוא גם מסוגל לתת מעשר לצדקה ומה אדם יכול לבקש יותר. ברל חי לו בעיירה קטנה ששמה היה צאסניק לא הרחק מטשערנוביל, בעריל היה חסיד של הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זיע"א, והיה נוסע כמה פעמים בשנה אל רבו כדי לשאוב קצת אווירה של תורה וקדושה. מדי בואו לטשערנוביל היה מביא איתו את כספי המעשר שנאספו אצלו, ומסר אותם לרבו ביודעו כי הרבי יחלק את הכסף כראות עיניו, ובצורה כזו ישיג הדבר את מטרתו בצורה הטובה ביותר.

ביום בהיר אחד בין פורים לפסח, קמה מהומה בצאסניק, הגיעה ידיעה כי הרבי עומד לבוא לעיירה, לא לעיתים קרובות היה רבי מרדכי יוצא לדרך, ולעיתים עוד יותר רחוקות זכתה צאסניק בכך שהרבי יבוא בשעריה, השמחה היתה גדולה, ויותר מכולם שמח בעריל שכבר זכה פעם לכך שהרבי יבוא ויתאכסן אצלו, ומשום כך הוא החל מיד להתכונן לקבלת פני הרבי בכל הכבוד והכנסת האורחים הראויים. אולם שמחתו הופרה חיש מהר, כאשר הוא קיבל ידיעה מהרבי בה נאמר, שהפעם אין הוא מתכוון להתאכסן אצלו, ואם לא די בכך הודיע הרבי לבעריל שאל לו להיראות לפניו לא ביחידות ולא יחד עם כל הציבור הבא להקביל את פניו, וכאילו לא די במהלומה הזאת, הוסיף הרבי והודיע לבעריל כי הוא גם לא רוצה לראות אותו בשולחן שהוא עורך, או בין אלה המקבלים את פניו או מלווים אותו בצאתו מהעיירה, בנוסף לכך נרמו

משל ונמשל

גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה

משל המעורר התבוננות באמונת ה', ללא התבוננות רואים רק את המתרחש בעולמנו החומרי, התבוננות מביאה למסקנה שה' הוא המכוון והוא השולט בכל.

משל לאדם המגיע בפעם הראשונה בחייו לתחנת רכבת, רואה שזמן קצר לפני צאת הרכבת לדרכה משמיע אדם מסוים קול שריקה חדה, מיד עם השמע השריקה נראים הרבה בני אדם נחפזים להיכנס אל תוך הרכבת, זמן קצר אחר כך נשמעת שריקה שנייה, ואז ממהרים גם אלה שלא הזדרזו עד עכשיו, יודעים הם שזמן צאת הרכבת קרוב מאד, בהישמע השריקה השלישית כבר נמצאים כולם על מקומותיהם, והרכבת יוצאת לדרכה מבלי להמתין לאף אחד, ואפילו לאדם הנכבד ביותר. עומד לו אותו אדם וצופה במחזה בפעם הראשונה בחייו, הוא מתמלא הערכה כלפי אותו פקיד הממונה על המשרוקית, הוא מחליט כי בודאי הוא המנהיג והמוליך את תנועת הרכבות, לדעתו אין ספק כי איש זה קובע את זמני הנסיעה, על פיו תיסענה הרכבות ועל פיו תעצורנה. ועם מחשבה זו הוא ניגש אליו, נותן לו את הכבוד הראוי למנהלי חברות חשובות, ושואל אותו שאלות על מהלך הרכבות, בעל המשרוקית אינו מבין כלל את פשר הכבוד שנפל בחלקו, הרי מעולם לא כיבדו אותו כל כך, ואף פעם לא נשאל שאלות שרק המנהל יודע להשיב עליהם, לכן הוא פונה אל השואל ואומר לו: את שאלותיך עליך להפנות למנהל הרכבת, עונה לו השואל הלא כבודו הוא המוליך והמביא, פורץ הפקיד בצחוק ואומר לו: אני רק פקיד זוטר שמקבל את ההוראות מגבוה, מנהל הרכבת אינו מסתובב כאן על הרציף עם משרוקית, הוא יושב לו על כורסתו למעלה במשרד, ומשם הוא מעביר את ההוראות לפקידיו, אנו רק המבצעים.

הנמשל: רוב בני אדם טועים, בחושבם כי הסיבות לכל הנעשה בעולם, נהירות ופשוטות להם, למעשה טעות גדולה הם טועים, הסיבה לכל מה שקורה, זוהי גזירת עליון שהוא גבוה מעל גבוה שומר ונסתר ונעלם מעין כל, מה שנראה לבני האדם כסיבה אינו אלא המסובב מאת השם יתברך, כשם שגם בעל המשרוקית אינו אלא המבצע של ההוראות שניתנו לו מגבוה.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

הכל נשמו לרווחה, אולם לפנות בוקר עם האור הראשון שוב קמה מהומה, כאשר חלק מהחיילים חזר, והם פשטו על העיירה וחיפשו משהו בתוך הבתים, עד מהרה התברר כי הם מחפשים את קופת היחידה שהחיילים הרדומים למחצה, שכחו באחד הבתים שעה שהם יצאו מהעיירה בבהלת האזעקה. פעמים אחדות עברו חיילים ליד ביתו של בעריל ואפילו לא הסתכלו עליו, כאילו האדמה בלעה את הבית והוא נעלם ואיננו, הם חיפשו וחיטטו בבתי סמוכים ויצאו בידיים ריקות, החיפוש ערך שעות אחדות, ולאחר מכן שוב נעלמו החיילים, יהודי צאטניק נרגעו לאט לאט וחזרו לעיסוקיהם הרגילים.

כעבור שבועות מספר כאשר כולם שכחו כבר את פרשת החיילים והארגו שחיפשו, הוציא בעריל את הארגו מתחת המיטה, ובעמל רב הצליח לפותחו, לנגד עיניו המשתוממות נתגלה אוצר של ממש, אכן היתה זו קופת היחידה הצבאית שהכילה כסף רב במטבעות של זהב וכסף, מלבד דברי ערך אחרים. ה' שמע את תפילתי והביא אלי את האוצר, החליט ברל כשליבו אומר שירה, הוא לא אמר לאיש דבר בענין האוצר, רק הוציא ממנו אלפיים רובל, הכניסם לארנקו ונסע לטשערנוביל. בהיכנסו אל הרבי הניח בעריל על השולחן את הארנק, הרבי לא התפעל כלל אולם על פניו נראה חיוך של שביעות רצון, הוא שאל את בעריל מאיפה לקח את הכסף? ובעריל סיפר את כל הסיפור כפי שקרה, אז אמר לו הרבי: נתגלה לי מן השמים כי הוחלט להעמיד אותך בניסיון של עושר, זה מומן שנגזר עליך להיות עשיר גדול, אולם העיכוב היה בכך שאתה אף פעם לא ביקשת ולא התפללת על עושר, משום כך חיכו שלפחות פעם אחת תתפלל ותבקש מה' שיומן לך אוצר, אולם כיון שזה לקח זמן רב החלטתי לעזור לך ולורז את הענין, את השאר אתה כבר יכול להבין בעצמך. עתה הוסיף הרבי אתן לך עצה טובה, תשתדל לעבור לגור לעיר גדולה, תיכנס לעסקים גדולים וה' יתברך יצליח את דרכך, אולם דע כי בעושר טמון ניסיון רב ועליך לזכור תמיד מי אתה ומה אתה, אחרי ככלות הכל הכסף שנפל בחלקך הוא בעצם רכוש יהודי שדוד, ומשמים עשו אותך לאפוטרופוס כדי לחלק את הכסף הזה לצדקה סע לחיים ולשלום וה' יעזור לך כדי שתצליח.

בעריל עשה כדברי הרבי הקדוש, עד מהרה התפרסם כסוחר עשיר ומצליח, היה זה בעריל רפפורט אבי ומייסד משפחת רפפורט המפורסמת שקנה לו שם במעשה הצדקה והחסד הרבים שלו במשך הדורות.

צ'ין אדם לחברו

אתה נחשב בעיני כבני אהובי
 פעם אחת כשנוקק הגאון המקובל
 רבי מרדכי שרעבי זיע"א לעת
 זקנתו לעזרת תלמידיו שירימוהו
 ממקומו, שגה אחד מהם ולא הרים
 אותו בתנוחה הנכונה, ולפיכך
 נגרמו לו כאבים עצומים, ואנחות
 שבר פרצו מפיו. הלה התנצל לפני
 הרב וביקש את סליחתו על הצער
 שנגרם לו בגינו. הצדיק שחשש
 לחולשת דעתו של התלמיד,
 התגבר על מכאוביו ואמר לו, אתה
 יודע כמה אני אוהב אותך? אין
 כמורך. הקדוש ברוך הוא לא נתן לי
 בנים, אבל אתה נחשב בעיני כבני
 אהובי.

לשמח לב אסירים

מסופר: הגה"צ רבי אריה לוי
 זיע"א נוהג היה לבקר את האסירים
 בבתי הכלא, משתדל היה לחזק את
 לבם באמונה בצור העולמים
 ולשמח את נפשם בדבריו הרכים
 והטובים. באחת השבתות
 הסמוכות לפורים בהגיעו לשערי
 בית הסוהר, חסם הזקיף האנגלי
 את דרכו "היום הוכרו עוצר אסור
 לך להסתובב בחוץ" אמר. השוטר
 היהודי שעמד בפתח בית הכלא,
 הפציר בוקיף האנגלי למה תמנע
 יהודי זקן מהמצוה שלו? הרי הוא
 עשה דרך ארוכה ברגליו
 החלושות, ובא לפה בהתנדבות
 כדי לשמח את האסירים. האנגלי
 לא האמין למשמע אזניו,
 בהתנדבות? איך זה יתכן, בטוח
 היה שהיהודי הזקן מקבל שכר על
 עבודתו, ואם כך שילך לחפש לו
 עבודה אחרת. בעוד הם מתווכחים,
 הלך רבי אריה והקיף את הבנין,

הוא חיפש פרצה כלשהו בגדר או
 אולי בליטה שיוכל לטפס עליה
 כדי לקפוץ פנימה, והנה מצא את
 אשר חפש, הוא נתפס בזיו בולט
 בגדר וכילד קטן טיפס והגיע
 לראש הגדר וקפץ פנימה. ראה
 זאת הזקיף האנגלי ואמר
 בהפתעה: "אהה מסתבר שהוא
 באמת מתנדב, בעד בצע כסף הוא
 לא היה טורח ומסתכן לחדור
 פנימה. בנפשו הוא לבקר את
 האסירים".

דאגה לזוגתו גם ברגעים

האחרונים

רבי יעקב ולנסקי זצ"ל מקובנה,
 היה גר במאה שערים והיה מבני
 ירושלים של מעלה. נסתלק לבית
 עולמו בדמי ימיו באחרית מלחמת
 העולם הראשונה. לפני פטירתו
 עת שכב על ערש דוי פקד על
 אשתו שתלך ותשיג חלב ואורז,
 ותבשל מהם דייסה, הימים היו
 ימי רעב ובקשיים מרובים השיגו
 מצרכי מזון, האשה חשבה לתומה
 שבעלה דורש את הדייסה לשם
 החלמתו והקלה ממחלתו, וברצון
 ובשמחה הלכה וחיפשה, עד
 שעלה בידה להביא לביתה אורז
 וחלב. מיד נטלה את הסיר
 ובישלה דייסה, והגישה לפני
 בעלה החולה האנוש. רק עתה
 פנה ר' יעקב לאשתו ואמר: לא
 למעני דרשתי את הדייסה, רצוני
 שתדאגי את יותר לבריאותך כדי
 שיהיה לך כח לגדל את ילדינו,
 וגור עליה לשבת לידו ולאכול
 הדייסה. אחרי זמן מועט החזיר
 את נשמתו ליוצרו.

תולדות דצדקיא

שבת קודש י"ט אייר
 רבינו מאיר ב"ר ברוך מרוטנברג (מהר"ם מרוטנברג
 - ה"א נ"ג)
 הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימינוב ב"ר יוסף
 (תקע"ה)
 יום ראשון כ' אייר
 הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל
 ב"ר מנחם נחום (תקצ"ג)
 יום שני כ"א אייר
 הרה"ק רבי יצחק אייזיק הלוי מפרעמיסלא ב"ר יעקב
 (רזא מהימנא - תקמ"ג)
 יום שלישי כ"ב אייר
 הרה"ק רבי מרדכי שרגא פייביש מהוסיאטיין
 ב"ר ישראל מרוזין (תרנ"ד)
 הרה"ק רבי שלמה אליעזר אליפנדרי ב"ר יעקב
 (שו"ת הסבא קדישא - תר"צ)
 יום רביעי כ"ג אייר
 הרה"ק רבי יהושע מדינוב ב"ר אריה לייב (תלמיד
 הקדושת לוי זיע"א - תקצ"ג)
 יום חמישי כ"ד אייר
 הרה"ק רבי יהושע העשיל צורף מקראקא (אבי
 המקובלים - ת"פ)
 הרה"ק רבי יעקב מליסא ב"ר יעקב משה
 (חוות דעת - תקצ"ב)
 הרה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא
 ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל (תרנ"ח)
 יום שישי כ"ה אייר
 הרה"ק רבי ישעי' מדינאוויץ (תלמיד המגיד
 ממעוזיטש-תקנ"ד)
 הרה"ק רבי חיים מקאסוב ב"ר מנחם מענדל
 (תרי"ד)
 זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

שמונה הלכות

מאת הרה"ג נליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 מח"ס "גם אני אודר" רמזים יוסף חרשים על הפערים.

ספרים שנפלו (ב')

א) אם נפלו כמה ספרים, ויש שיהיו וטורח
 להגביה כל ספר בפני עצמו, יעשה ערימה
 מהספרים על גבי קרקע, ואחר כך יגביה
 כולם. (פתחי תשובה, יור"ד, סימן רפ"ב,
 ס"ק ז')

ב) אם נפלו ספרים ודברים אחרים, יקדים
 להגביה הספרים, ורק אחר כך יגביה
 חפציו. (ספר חסידים, סימן תתקכ"ג,
 ברכת נפתלי, ח"ב, דף נ"ח, הלכה ט"ו,
 יוסף אומץ דף 278, מהרי"ל מנהגים,
 בליקוטים, עמוד תרל"א, סימן פ', בית
 לחם יהודה, יור"ד, סימן רפ"ב, מקדש
 מעט, יור"ד סימן רפ"ב ס"ק כ"ז)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

נדבת הר"ר דוד שנייבוים הי"ו
 לע"נ התנא האלקי
 רבי שמעון בר יוחאי
 זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
 לע"נ התנא האלקי
 רבי שמעון בר יוחאי
 זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל